

SATURNUS

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SATURNUS LJUBLJANA — LETO XX — ŠT. 1 — JANUAR 1978

Volilna konferenca komunistov Saturnusa

SKLEPI PRVE IN DRUGE SEJE KONFERENCE

Na današnji volilni konferenci sveta OOKZ naše delovneorganizacije Saturnus bom podal pregled aktivnosti sveta ZK in članov ZK v dveh letni mandatni dobi. Ocenili bomo koliko smo delali dobro in koliko slabo in iz te ocene dali smernice za bodoče delo. Poleg poročila o delu v pretekli mandatni dobi bom podal oceno družbenopolitičnih in družbenoekonomskih razmer.

Danes, ko se izteka mandatna doba sveta ZK, bomo namesto sveta ZK, po principu, ki ga je predlagala občinska konferenca, ustanovili konferenco ZK in njeno izvršilno telo komite. Člani konference so po dogovorjenem ključu izvoljeni na volilnih konferencah v svojih OOKZ, konferenca pa bo izvolila komite. Tako bo izvršena reorganizacija sveta ZK, ne samo formalno s spremembo naziva, temveč vsebinsko, z drugačno vlogo in večjimi pristojnostmi za boljše vodenje OOKZ in bolj uspešno delo ZK.

Vlogo koordinatorja in posvetovalnega organa v DO, katerih sklepi so bili veljavni šele takrat, ko so jih sprejela vse OOKZ, bosta prevzela konferenca in komite.

Dve leti sta za nami. To je kratka doba, vendar polna pomembnih dogodkov, s katerimi se je srečala ZK kot vodilna in usmerjevalna sila v družbi prispevala k reševanju nastalih problemov. Težko je naštetati vso problematiko, ki jo je obravnavala ZK. To problematiko je reševala dokaj uspešno skupaj z drugimi političnimi organizacijami, pa ne vedno tako uspešno, da bi s tem lahko bili v celoti zadovoljni.

Naj naštejemo nekatere glavne: uresničevanje sklepov in resolucij X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS, uresničevanje naše nove ustave, uveljavljanje Zakona o združenem delu, uresničevanje dogovorjenih nalog in gospodarskih načrtov v DO in TOZD.

Glavni in najbolj pomemben dogodek v tem našem razgibanem družbenopolitičnem delu in življenju je nedvomno usklajevanje naših samoupravnih aktov z Zakonom o združenem delu. S to nalogo smo se srečali julija 1976. leta, ko smo na razširjenem sestanku vseh članov

ZK, skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov, pričeli z javno razpravo o osnutku Zakona o združenem delu. Javno razpravo smo vodili na široki fronti in zelo uspešno. Za člane ZK so v okviru programa ideološkega izobraževanja — bili organizirani trije razširjeni študijski sestanki po OOKZ.

Naše naloge iz ZZZ

Po sprejemu Zakona o združenem delu v Zvezni skupščini decembra 1976 so se pričele priprave, da bi našo DO prilagodili novim zahtevam. Na političnem aktivu smo obravnavali in sprejeli program aktivnosti. Na podlagi tega je DS DO Saturnus ustanovil koordinacijsko komisijo za prilagajanje DO ZZZ, OOKZ so na svojih sestankih obravnavale stanje v naših TOZD in DO glede zahteve ZZZ z namenom, da bi ugotovili poglobljena vprašanja, ki bi jih bilo treba rešiti. Komisija je do junija letos skupno s strokovnimi službami izdelala temeljna izhodišča za DO z analizo stanja v DO Saturnus in predlogi z variantami temeljne organizacije.

Predlog je bil obravnavan na političnih aktivih v temeljnih organizacijah, kjer so se izoblikovala stališča z namenom, da bi zmanjšali število variant oziroma izbrali najboljše varianto.

Na teh izhodiščih je bil izdelan detajlen program dela, razdeljen na šest področij. Za vsako področje je koordinacijska komisija ustanovila delovno skupino, katere naloga je, da izdela rešitve za posamezna vprašanja iz njenega delokroga.

Delovne skupine so ustanovljene za dohodkovne odnose organizacijo, osebne dohodke, samoupravno organiziranost, medsebojna razmerja in za planiranje ter za informacijski sistem.

Trenutno je izdelan predlog prvega samoupravnega sporazuma o združevanju delavcev v TOZD, ki je bil že obravnavan na koordinacijski komisiji in na političnem aktivu ter so bile dane določene pripombe. Ta samoupravni akt je najbolj pomemben, ker določa materi-

alni in družbeni položaj delavca v združenem delu, prispeva k razvoju takšnih dohodkovnih odnosov, ki spodbujajo k večjemu prizadevanju pri delu, k večji produktivnosti in stimulaciji za pridobivanje večjega dohodka.

Naslednji samoupravni akt je Statut TOZD, katerega je že obravnavala koordinacijska komisija in bo s predlaganimi korekturami v najkrajšem času predložen političnem aktivu. Oba akta bosta dana v javno obravnavo na zborih delavcev in na sprejem z referendumom.

Dohodkovni odnosi in povezava TOZD

Najvažnejše področje, ki ga Zakon o združenem delu še posebej poudarja, so dohodkovni odnosi. Tri delovne skupine trenutno poučujejo variante povezav med TOZD ter med TOZD in DSSS, in sicer s težnjo da bi bil dohodek temeljnih organizacij in skupnih služb bolj povezan z rezultati njihovega dela. Drugo ravno tako pomembno vprašanje pa zadeva osebne dohodke, in sicer nagrajevanje strokovnih in administrativnih delavcev. Medtem, ko imamo za neposredno delo v proizvodnji izdelana dokaj dobra merila za

8. februar - slovenski kulturni praznik

France Prešeren

*Zivè naj vsi naródi,
ki hrepenè dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
prepír iz svéta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

Življenje naravnega zdravega človeka — je pesem. Kri kroži v lepem zakonitem redu, življenjski sokovi kipe in plahnejo z rastjo in staranjem, vtisi iz narave se vrste po zmogljivosti in rasti duševne sprejemljivosti, življenjska zavest se gradi smiselno vedno širje in više, ljubezen do vsakega, kar življenjsko zavest pospešuje, in sovraštvo do vsega, kar jo ovira, vse je podobno radostnemu slavospevu na življenje. Tudi življenje izven človeške narave je pesem: pomladna rast vsega živega, poletno in jesensko dozorevanje z zimskim počitkom je sozvočje enega naravnega pojava z drugim, je življenje v lepem redu, je pesem. Vse, kar moti naravni življenjski spev, ali kar ga nasiloma pretrga, bodisi bolezen v najširšem smislu besede bodisi smrt, je nesoglasje in zastoj ali pa celo konec naravne pesmi.

ocenjevanje uspeha, pa za merjenje učinkovitosti strokovnih služb še nimamo zadovoljivih rešitev. Ravno tako pa si od tega veliko obetamo v strokovnih službah, saj je prav tu skritih največ rezerv, ki lahko prispevajo k večji produktivnosti in večjemu uspehu TOZD, DSSS in DO.

Pri podrobni obravnavi posameznih variant dohodkovnih odnosov se je pokazalo, da v naših TOZD manjka kvaliteten osnov za te povezave. V prvi vrsti so to delovni normativi. Njihovo kvaliteto bomo morali dvigniti na višji nivo, da bi lahko postavili merilo, s katerimi bi merili

(Nadaljevanje na 2. strani)

KAMAZ — članek na 6. strani

PO 5/189/1979

učinkovitost poslovanja posamezne temeljne organizacije. Informacijski sistem zaradi teh in še nekaterih drugih vzrokov trenutno ni v stanju zadovoljiti zahtev, ki jih je postavila organizacija več TOZD kot doslej.

Zato je komisija sklenila predlagati, naj bi ostali pri sedanji organizaciji. Pri tem pa morajo teči stalna prizadevanja, da bi te pomanjkljivosti odpravili in tako odprli pot nadaljnjemu razvoju samoupravnih odnosov.

Zakon predvideva, da se do konca 1977. leta sprejmejo osnovni samoupravni akti: samoupravni sporazum o združevanju delavcev v TOZD, statut TOZD in samoupravni sporazum o pogojih za pridobivanje dohodka in o skupnih osnovah in merilih, po katerih se bo razporejal čisti dohodek in delila sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v TOZD in DSSS v sestavi delovne organizacije. Ti akti so podlaga za ostale samoupravne akte in pravilnike, za katere je rok konec leta 1978. S pripravami smo bili nekoliko v zamudi zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov. V zadnjem času smo delo na tem področju toliko intenzivirali, da imamo prva osnovna akta že pripravljena za javno razpravo, tretjega o prihodku in delitvi dohodka je koordinacijska komisija že obravnavala. Ti akti gredo v javno razpravo ter na zbor delavcev. Javna razprava daje možnost slehernemu članu kolektiva, da sodeluje v pripravah takih rešitev določil zakona o združenem delu, ki so odraz hotenja in razumevanja vseh članov kolektiva.

Ena od pomembnih nalog s katero so se ukvarjali komunisti Saturnusa v pretekli dobi je gospodarska sanacija in ukrepi za boljše poslovanje. Več angažiranosti je bilo v letu 1976, ki jih je narokovala takratna situacija — to je prehod na obračun po plačani realizaciji, ki je povzročil velik zastoj v proizvodnji in prodaji naših izdelkov. Svet ZK je na svoji drugi seji obravnaval informacijo o sistemu plačane realizacije, na naslednji seji pa gospodarski načrt DO, TOZD in DSSS za leto 1976 v katerem so bili postavljeni cilji in naloge posameznih TOZD. Gospodarski načrt delovne organizacije je predstavljal uskladitev planov vseh TOZD.

S planom je bilo predvideno povečanje proizvodnje in s tem povečanje dohodka od 66,7 milijarde starih dinarjev v letu 1975 na 71,6 milijarde starih dinarjev v letu 1976 ali povečanje za 7,3%; to je bilo v skladu z dogovorjeno politiko gospodarske stabilizacije. Plan je bil različno postavljen po TOZD z ozirom na različne proizvodne in tržne možnosti TOZD. Tako je v TOZD Tovarna avtoopreme bilo predvideno povečanje proizvodnje za 25%, v TOZD Tovarna embalaže za 7%. Da bi to dosegli, je bilo potrebno angažiranje vseh odgovornih, poslovnih organov, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in vsakega člana kolektiva na realizacijo tega plana, ki zagotavlja boljše rezultate boljši uspeh delovne organizacije boljše dohodke zaposlenih in povečanje njihovega družbenega in osebnega standarda.

Poudarjene so naloge: stalna skrb za boljšo likvidnost, uvoz-izvoz naj ostane na lanski ravni, produktivnost povečati s tem, da se delavci razmeščajo iz TOZD Tovarna embalaže v TOZD Tovarna avtoopreme v nesezonskih mesecih, da se stalno pokrivajo investicijske obveznosti. OD povečati v skladu s predvidenim porastom življenjskih stroškov — to je 12,5%.

Sprejet je sklep, da se ne odstopa od začrtane poti in da se za konkretne naloge zahtevajo osebne zadolžitve ob pomoči strokovnih služb. Gospodarske načrte naj obravnavajo vse OOKZ.

Zaradi takratnega položaja TOZD Tovarna embalaže je bil sprejet sklep, da razvojna služba ponovno razišče tržišče tudi v tujini, poskrbi za nove rentabilne izdelke in poveča proizvodnjo sedanjih proizvodov, iskanih na tržišču. Za TOZD Orodjarno in vzdrževanje skrbi za čim boljše vzdrževanje v proizvodnji in izdelava čim več orodij za potrebe obeh proizvajalcev.

Ko smo 14. julija komunisti na političnem aktivu v novi Tovarni avtoopreme začeli z javno razpravo o Zakonu o združenem delu in ob tej priliki analizirali poslovanje v prvih petih mesecih, smo ugotovili, da je proizvodni plan v delovni organizaciji realiziran po statistični cenah 91%, tržni realizaciji 96%, OD 94,7% in skladi v višini 11,7%. Ta rezultat je bil zaskrbljujoč; močno je odstopal od letnega gospodarskega in je potrdil upravičenost imenovanja sanacijskih komisij v vseh TOZD in DO. Takrat smo sprejeli programske usmeritve v duhu novega Zakona v združenem delu, ki predvidevajo vse konkretne akcije in ukrepe za zboljšanje gospodarske situacije od samoupravne organiziranosti DO, razvoja samoupravnih odnosov do sanacijskega načrta. Sprejeli smo sanacijski načrt, ki predvideva povečanje proizvodnje, ugotovitev realne stopnje akumulativnosti pregled upravičenosti režijskih stroškov, znižanje direktnih materialnih stroškov proizvodnje in mere za dvig storilnosti. Za dvig storilnosti je posebej poudarjeno učinkovito koriščenje delovnega časa. Zahteve, postavljene na političnem aktivu, smo reševali z večjim prizadevanjem vseh komunistov, vseh odgovornih in subjektivnih faktorjev, kakor tudi vsakega člana kolektiva pri izvrševanju svojih delovnih nalog in to je dalo pozitivne rezultate. Poslovno leto 1976 kljub izgubi v prvem polletju v višini ca. 1 milijarde din smo zaključili uspešno. Celotni dohodek se nam je povečal za 4,8 odstotka. dohodek za 17,3%, produktivnost za 2%, osebni dohodek za 12,8%. Ta dohodek bi bil nedvomno boljši, če nanj ne bi poleg subjektivnih vzrokov vplivali nekateri zunanji faktorji. Cene surovin, zlasti bele pločevine, ki jo uvažamo, večje carinske dajatve, ki so se v zadnjih 3 letih naglo povečevale od 13% v letu 1974 na 21,5% v letu 1975 na 27,5% v letu 1976. Na uspeh so tudi vplivala manjša naročila naših odjemalcev iz kemične

Spoštovani tovariš Leskošek!

Dovolite mi, da vam v imenu samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in delavcev kolektiva Saturnus čestitam za vaš skorajšnji življenjski jubilej.

Predvsem bi se vam ob tej priliki hotel zahvaliti za tisti del vaše plodne revolucionarne poti, ki je ozko vezana za kolektiv Saturnusa.

Naziv »Rdeče trdnjave«, ki ga je dobil Saturnus, ni prišel po naključju in prav vi ste s svojim prihodom in delovanjem v našem kolektivu v letih 1925—1933 zanetil iskro delavske zavesti, ki se je kasneje razvnela v plamen revolucionarnega boja, tako delavsko razrednega, kot tudi narodnoosvobodilnega.

Vaše aktivno delo je rodilo bogate sadove in iskreno upamo, da nam bo tudi v sedanjem obdobju uspelo obdržati in negovati vsaj del tega, kar ste posejali vi v veliko težjih okoliščinah, kot jih imamo mi danes.

Veseli nas, da tudi v letih obnove in izgradnje, ko ste bili obremenjeni z mnogimi zahtevnimi in odgovornimi nalogami, niste pogabili na nas in ste s svojim delom in izkušnjami pomagali pri razvoju, izgradnji ter usmeritvi našega kolektiva.

Upamo, da boste tudi v bodoče še našli toliko časa in razumevanja, da nas boste lahko sprejeli in nam svetovali.

Dovolite mi, da vam z izročitvijo tega simboličnega darila, ki naj vas spominja na začetke vaše uspešne revolucionarne poti, zaželim obilo zdravja in še veliko plodnih let z željo, da bi vas videli v naši sredini

Vse najboljše

Jože Svigelj

SKLEPI I. KONFERENCE OO ZK SATURNUS

1. Pred XI. kongresom ZKJ in VIII. kongresom ZKS povečati aktivnost članov ZK na vseh področjih njene dela.

2. V ZK čimprej sprejeti nove člane, ker so nekatere OOKZ že pripravile predloge in pri tem dosledno upoštevati vse potrebne kriterije za sprejem v članstvo.

3. Čimprej je treba v ZK obravnavati gospodarski načrt za naslednje leto, ki je v pripravi s poudarkom na odgovornosti ZK pri izvajanju tega načrta in tako vključiti vse člane ZK v boj za stabilizacijo in boljši uspeh podjetja.

4. Vključiti v široko javno razpravo predloge vseh treh osnovnih samoupravnih aktov, ki jih predvideva zakon o združenem delu in delati na prilagajanju vseh ostalih samoupravnih aktov in pravilniku zakonu o združenem delu.

5. Posvetiti še večjo pozornost idejnopolitičnemu izobraževanju in usposabljanju članov ZK, ker je to pogoj za uspešno opravljanje zastavljenih nalog.

6. Organizirati je treba seminarje in predavanja za delegate samoupravnih organov, DS in njegovih odborov, kakor tudi odborov delavske kontrole. Vključiti jih je treba v idejnopolitično izobraževanje ZK.

7. Z ozirom na spremenjeno vlogo vodstva ZK spremeniti poslovnik sveta ZK in ga prilagoditi vlogi konference oziroma komiteja.

8. Kadrovske politike v podjetju posvetiti večjo pozornost kot najpomembnejšemu dejavniku gospodarskega in družbenega razvoja.

9. V pravilniku o OD izdelati kriterije za stimulatívno nagrajevanje vseh članov kolektiva oziroma nagrajevanje po delu. Kjerkoli je mogoče uvesti normo, za ostale pa individualno ocenjevanje z ozirom na izvrševanje njegovih delovnih nalog.

10. Pri komiteju ZK organizirati aktiv mladih komunistov tako da bo ZK čim bolj neposredno pomagala mladinski organizaciji.

in prehrabene industrije, ki so bili v neugodnem položaju. Zato je bila proizvodnja na linijah manjša, predvsem v obratu Zalog. Za druga naročila, ki so bila večja pa nismo imeli potrebnih kapacitet.

Uspeh AO

K uspešnemu poslovanju v lanskem letu je nekoliko več prispevala TOZD Tovarna avtoopreme. Izvoz je povečan za 80% — predvsem žarometov na tuje tržišče, kar nam je omogočilo boljšo oskrbo reprodukcijskega materiala iz uvoza in nabavo strojne opreme. Lani je delovni kolektiv Saturnusa slavil še eno pomembno delovno zmago, odprli smo novo tovarno avtoopreme na Letališki cesti v industrijski coni in Mostah. S tem smo želeli ustrezni potrebam domače motorne industrije v proizvodnji žarometov in drugih svetlobnih teles in ustvarili možnosti za še večji izvoz, ker obstoječe kapacitete niso zadostovale. Da smo pravilno ravnali, ko smo se v kolektivu solidarnostno odločili za tako veliko investicijo, pa kaže podatek, da že po enem letu obratovanja z obstoječimi kapacitetami proizvodnja komaj zadostuje povpraševanju. Končana je prva faza izgradnje tovarne in v

planu perspektivnega razvoja je II. faza za podvojitev sedanje proizvodnje žarometov.

Naš nadaljnji razvoj in nadaljnjo investiranje v razširitev proizvodnje pa je začel ogroziti problem kadrov. Ta problem je začel naraščati pred 3 leti in dosegel kritično mejo v letu 1976. Svet ZK je na ta problem opozoril prvič maja 1976 na svoji 4. seji in drugič oktobra 1976 na 7. seji z namenom, da se prepreči odhajanje obstoječega strokovnega kadra in na nezasedena delovna mesta dobijo novi strokovnjaki.

Sprejet je sklep, da o kadrovski politiki podrobno in konkretno razpravljajo vse OOKZ, kakor tudi ostale družbenopolitične organizacije, vsi samoupravni organi in vodstvo delovne organizacije.

Vse OOKZ so obravnavale to problematiko in ugotovile, da nam iz tovarne odhajajo mlajši perspektivni kadri, ki so bili naši štipendisti pa tudi starejši boljši kader z 20 in več let delovnih izkušenj. Kot eden od glavnih vzrokov za odhajanje strokovnega kadra je naveden osebni dohodek. Zato se je podjetje odločilo, da v najkrajšem času izdelata kriterije za nagrajevanje delavcev in uredi sistemizacijo delovnih mest. Ustanovljena je komisija na ni-

voju podjetja, ki je skupaj z odborom za medsebojna razmerja dobila nalogo, da izdelava potrebne kriterije in pripravi predloge za spremembo samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v združenem delu.

Komisija je predloge pripravila, ki so šli skozi javno razpravo in so jih naši delavski sveti junija letos obravnavali in sprejeli.

Da pogledamo kakšni so naši poslovni uspehi letos in kako smo uresničevali postavljeni gospodarski plan. Čeprav nimamo vseh podatkov za poslovanje v preteklih 11 mesecev pa že 9-mesečno poslovanje za katerega imamo podatke kaže, da bomo postavljen letni plan dosegli in verjetno preseglji. Plan je bil smelo postavljen, povečanje fizičnega obsega proizvodnje za DO ca. 15 %, v TOZD Tovarna avtoopreme 25 % in v TOZD Tovarna embalaže 10 % in pa za marsikoga bil pretiran. Fizični obseg proizvodnje pa smo v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu preseglji za 19,8 % ali 7 % nad planom.

Rezultati, ki so jih dosegli v prvih 9 mesecih letos pa bi bili še boljše, če bi TOZD Tovarna embalaže imela potrebne kapacitete, da proizvede toliko kolikor je povpraševanje po nekaterih izdelkih. Sedanja tehnologija in stanje strojev, ki so zelo zastareli je tako, da ne zmore vseh naročil. Embalaža je postala ozko grlo za širjenje proizvodnje, kot je to pred enim letom bila TOZD Tovarna avtoopreme, pa smo se odločili za nova vlaganja. Izdelan je investicijski načrt katerega so potrdili vsi DS TOZD in DO za nabavo ca. 50 novih strojev v vrednosti 5,6 milijard starih dinarjev.

Svet ZK je bil pobudnik v več družbenopolitičnih akcijah, ki jih je sprožil na svo-

jih sejah in je ZK preko svojih članov in družbenopolitičnih organizacijah, predvsem sindikatu, samoupravnih organih, preko zborov delavcev uspešno izvajala. Na svoji 6. seji je obravnaval politično aktivnost članov ZK za pripravo referendumu o samoprisključitvi II. v Ljubljani za gradnjo vzgojno varstvenih zavodov, osnovnih šol, zdravstvenih domov in domov za onemogle.

Skupaj s sindikatom, ki je bil glavni nosilec akcije smo organizirali javno razpravo, ki je dobro uspela in prispevala k večji udeležbi občanov na referendumu in glasovala zlasti v naši občini, kjer je bila ta udeležba največja. Tako so naši ljudje na referendumu izražali politično zavest in odločnost, da se borijo za razvoj socialistične samoupravne družbe.

Druga pomembna akcija, ki je bila uspešna, je bil vpis za posojilo za ceste. Dobro pripravljena akcija je vplivala, da je vpisano več sredstev kot je bilo predvideno. S tem so naši delavci pokazali, da so pripravljeni prispevati sredstva za širše družbene interese.

Pomembna solidarnostna akcija je bila pomoč Posočju za ublažitev posledic od potresa. Kolektiv je v ta namen prispeval enodnevni zaslužek za nabavo dveh prikolic za bivanje tistih, ki jih je potres prizadel dokler se stanovanjsko vprašanje ne uredi.

ZK je sodelovala z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami pri organiziranju javnih razprav za podpis samoupravnih sporazumov, kakor tudi drugih akcij, ki so šle skozi javne razprave.

Družbenopolitični vzgoji članov ZK smo posvečali precej pozornosti. Izdelan je bil za vsako leto študijski program z aktualnimi temami iz našega političnega življenja,

katerega so OOKZ obravnavale na svojih sestankih.

Naša mladinska organizacija

Dokler smo z aktivnostjo sindikata precej zadovoljni, pa to ne moremo reči za mladinsko organizacijo. Mladina je združena na nivoju podjetja in dela s tistimi mladinci, ki so v delo mladinske organizacije zagnani in jih to delo veseli. Slabše je v osnovnih organizacijah mladine, ki so v glavnem pasivne. V Saturnusu je sedaj 634 mladih do 27 let od katerih je samo 149 vključeno v mladinsko organizacijo. V zadnjem času smo v ZK sprejeli veliko mladih tako da jih je sedaj 41 in bi se njihovo delo moralo bolj poznati predvsem v mladinski organizaciji. Mladi komunisti, ki so vključeni v tokove političnega dela in v samoupravne organe so povsod bolj aktivni kakor v mladinski organizaciji. Takšen odnos do mladinske organizacije ni pravilen in ga moramo spremeniti. Na to je tudi opozorila mladina na svoji konferenci.

Število članov ZK v Saturnusu je 144, vključeno v 4 OOKZ, z ozirom na samoupravno organiziranost delovne organizacije. Od tega je moških 108 in žensk 36, madih komunistov pod 27 let starosti je 41. Po socialni sestavi je 52 % članov iz neposredne proizvodnje. Takšni sestavi je prispevala kadrovska zadnjih letih. 1974 leta smo sprejeli 18 novih članov, 1975 leta 18 novih članov in 1976 leta ob otvoritvi nove tovarne avtoopreme 20 novih članov.

Naša nova organiziranost

Danes se vodstvo ZK v Saturnusu reorganizira, dosednji svet ZK bo razrešen in bo na mesto njegove konferenca ZK, ki bo izvolila svoj komite in sekretarja komiteja. Člani konference so že izvoljeni na volilnih konferencah OOKZ. Konferenca bo štela 21 članov, to je približno po 1 član na 7 članov ZK. Za komite smo se dogovorili, da bo štel 9 članov.

Takšna reorganizacija vodstva ZK je bila nujna in bo z ozirom na njeno novo vlogo prispevala k bolj učinkovitemu delu OOKZ in njenega članstva. Vodstvo se reorganizira v konferenco in komite po principu občinskega vodstva ZK.

V nadaljevanju svojega referata je tovariš Nikolić govoril o nalogah komunistov na področju SLO in DSS.

Stanimir Nikolić

GLAS SATURNUSA, glasilo delovnega kolektiva delovne organizacije Saturnus, 61000 Ljubljana, Ob železnici 16, telefon 44-466. Ureja uredniški odbor: Marjan Susman — predsednik, Bogomir Jeklič — podpredsednik, člani Ferdinand Cerček, Sašo Kralj, Zdravko Petrič, Janez Ulaga, Dragica Zupančič. Odgovorni urednik Jane Grčar. Tehnični urednik Miran Todor. Tisk: Tiskarna Ljubljana, Ljubljana. Rokopisov in nena-ročenih slik ne vračamo. — Po mnenju Sekretariata za informacije IS Skupščine SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 8. 9. 1975, je glasilo oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.

VODSTVA OOKZ

Sekretariat OOKZ TOVARNA EMBALAŽE:

1. Breznik Jože — sekretar
2. Zrimšek Erik — namestnik
- Člani:
3. Cvetko Andrej
4. Fattori Vojko
5. Gradišek Marjan
6. Kačar Boža
7. Kompare Anica
8. Petrič Zdravko

Sekretariat OOKZ TOVARNA AVTOOPREME:

1. Gvardjančič Matija — sekretar
2. Marinšek Igor — namestnik
- Člani:
3. Božak Vida
4. Jančar Janez
5. Privšek Henrik
6. Šinko Jožica
7. Vabšek Jurij

Sekretariat OOKZ ORODJARNA IN VZDRŽEVANJE:

1. Jeklič Bogomir — sekretar
2. Valant Viktor — namestnik
- Člani:
3. Erjavec Vojko
4. Novak Drago
5. Šegota Brane
6. Vehovar Franc

Sekretariat OOKZ SKUPNE SLUŽBE:

1. Drakulič Milan — sekretar
2. Martinčič Edo — namestnik
- Člani:
3. Cimerman Tjaša
4. Časl Drago
5. Koren Borivoj
6. Skrbinšek Tanja
7. Šergan Etelka

ČLANI KONFERENCE ZK

OOKZ TOVARNA EMBALAŽE

1. Breznik Jože
2. Fumič Ana
3. Ganoni Vlado
4. Gradišek Marjan
5. Petrič Zdravko
6. Prinčič Ksenija
7. Smrekar Karel
8. Žganc Ivan

OOKZ TOVARNA AVTOOPREME

9. Gvardjančič Matija
10. Kukovec Edo
11. Marinšek Igor
12. Praskič Milutin
13. Zulkič Safeta

OOKZ ORODJARNA IN VZDRŽEVANJE

14. Osterman Franc
15. Jeklič Bogomir
16. Jenko Boris
17. Nikolič Stanimir

OOKZ SKUPNE SLUŽBE

18. Drakulič Milan
19. Krajc Milka
20. Rešetar Franc
21. Turk Duša

ČLANI KOMITEJA ZK »SATURNUS«

1. Osterman Franc — sekretar
- Člani:
2. Breznik Jože
3. Gvardjančič Matija
4. Zulkič Safeta
5. Jeklič Bogomir
6. Drakulič Milan
7. Smrekar Karel
8. Turek Duša
9. Jenko Boris

DELEGATI ZK OBČINE

ZA KONFERENCO ZK:

1. Jevšnik Nina
2. Kodarin Dino
3. Marinšek Igor

ZA KOMITE ZK:

1. Jevšnik Nina
2. Kodarin Dino

SKLEPI II. KONFERENCE OO ZK SATURNUS

1. Smatramo, da sta SAMOUPRAVNI SPORAZUM O POGOJIH ZA PRIDOBIVANJE DOHODKA IN O SKUPNIH OSNOVAH IN MERILIH, PO KATERIH SE RAZPOREJA ČISTI DOHODEK IN DELIJO SREDSTVA ZA OSEBNE DOHODKE IN SKUPNO PORABO V TOZD IN DSS V SESTAVI DO SATURNUS IN SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DELITVI SREDSTEV IZ SKLADA SKUPNE PORABE v skladu z določili ZSD.

2. Predlagamo oba sporazuma v obravnavo in sprejem na zboru delavcev.

3. Predlagamo, da strokovne službe v okviru gospodarskih načrtov pripravijo vse potrebno za določitev kriterijev, s katerimi želimo izboljšati delo delavcev, ki so nagrajeni po ekonomskih normativih (člen 142, 143).

4. Predlagamo, da komisija za dohodkovne odnose skupaj s komisijo za izdelavo kataloga del poskrbi za določitev metode in izdelavo kataloga del.

Rok do maja 1978.

5. Predlagamo, da se v sporazum doda člen z naslednjo vsebino:

»Delavec ni upravljen do zamčenega dohodka, če je njegov delovni učinek bisveno nižji ali nima delovnega učinka in je vzrok za neuspeh izključno njegova krivda.«

6. Predlagamo popravek 164. člena s tem, da se namesto pogoja »30 delovnih dni« vstavi kot pogoj »30 koledarskih dni«.

7. Predlagamo, da Osnovna organizacija sindikata, skupaj s kadrovsko službo, razpravlja in se opredeli o problemu družbene prehrane v delovni organizaciji in izdelava ustrezno metodo.

Sekretar komiteja OO ZK DO
Franc Osterman

Program mladinskih akcij

V prejšnji številki smo poročali o mladinski konferenci, tokrat objavljamo sklepe in sprejete naloge naše mladine.

Za 8. marec — dan žena bomo skupaj s sindikalno organizacijo s skromnim darilom obdarili žene in dekleta v DO.

Mladi bomo izvedli več delovnih akcij v okviru tovarne — ureditev tovarniškega okolja. Se povezali s propagandno službo v Saturnusu, s katero smo v letu 1977 sodelovali — brezplačni sitotisk na majicah za otroke iz Breginj. Seveda se bomo udeležili tudi delovnih akcij, ki jih bodo organizirale OK, MK, RK ZSMS.

V sodelovanju z našo kadrovsko službo ter drugimi družbenopolitičnimi organizacijami bomo organizirali razna predavanja. Komisija za IPD pa bo pripravila ciklus predavanj, za katera se bomo sami pripravili.

Občinska konferenca organizira razne pohode, in sicer »po poteh tovarništva in spominov«, pohod »Đure Đakoviča«, pohod »Ob žici okupirane Ljubljane« ipd. Vseh teh pohodov naj bi se udeležilo približno 100 mladih.

V popoldanskem času ali prostih sobotah bomo organizirali krajše rekreative izlete v okolici Ljubljane. Namen teh izletov je, da se mladi med seboj spoznavajo, da koristno uporabijo svoj prosti čas v sodelovanju z aktivom mladih komunistov.

Občinska konferenca ZSMS Moste-Polje bo v letu 1978 organizirala več političnih šol. Naš cilj je, da bi to šolo obiskalo čim več mladih komunistov oziroma članov MO.

V mesecu maju bomo organizirali enodnevni izlet otrok iz Breginj. Nudili jim bomo delni ogled naše DO, obisk živalskega vrta, ogled ljubljanskega gradu in okolice in jih počastili z majhnim darilom.

Kot vsa leta do sedaj, bomo tudi v letu 1978 prejeli revijo Mladino — 10 izvodov in 10 izvodov revije Obramba.

V mesecu juniju bomo organizirali enodnevni izlet na Koroško — ogled knežnega kamna spomenikov.

V sodelovanju z referentom za rekreacijo bomo organizirali več rekreativnih akcij. S propagandno službo pa bomo sodelovali v avto športnih akcijah — Rally-Saturnus 1978. Namen teh akcij je, da tudi na ta način pridobimo oziroma pritegnemo čim več mladih v delo mladinske organizacije.

Da bi mladi bolje spoznali delo drugih mladinskih organizacij in da bi se med seboj seznanili bomo organizirali strokovne ekskurzije. Istočasno pa si bomo ogledali tudi proizvodno dejavnost. Naš namen je v mesecu juniju obiskati nam sorodno DO — MGK iz Reke.

Ob obletnici smrti Vide Pregarc bomo očistili spominski kamen na Žalah, ter uredili prostor kjer je pokopana.

V mesecu septembru bomo organizirali ekskurzijo v Zagreb — ogled jesenskega zagrebškega velesejma. Namen ekskurzije je nuditi mladim večji pregled do novosti iz celega sveta.

V mesecu oktobru bomo organizirali izobraževalni seminar, za katerega bomo teme in predavanja pripravili

mladinci sami. Za boljše sodelovanje bomo poskušali pritegniti tudi druge predavatelje.

Sedanje povezovanje z drugimi mladinskimi organizacijami bomo še povečali. Sodelovali bomo v raznih akcijah delovnega in športnega značaja.

Občinska, mestna in republiška konferenca ZSMS nam skozi celo leto nalaga razne naloge ter nam daje smernice za nadaljnjo delo, kot so delo v raznih komisijah ipd.

V naslednjem letu si moramo prizadevati, da bomo še več sodelovali z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, to je z ZK, sindikatom, kadrovsko službo in narodno obrambo.

Vse mladinske vitrine v DO in ciklostil — za nabavo foto materiala (filmi, foto papir) in papirja za razmnoževanje smo planirali 1.500,00 din.

Ker vemo, da vsi mladi člani ZK ne delajo v mladinski organizaciji oz. nekateri sploh niso člani ZSMS, bomo na predlog predsedstva ZSMS ustanovili aktiv mladih komunistov in tako vključili tudi ostale in mlade člane v naše delo.

Že obstoječe komisije kot so kadrovska, IPD, komisija za informiranje, komisija za izlete in šport ipd., so že pokazale nekaj rezultatov, čeprav ne na vseh področjih. Naloga teh komisij za leto 1978 je čim več aktivnosti in sodelovanja pri nadaljnjem delu z družbenopolitičnimi organizacijami kot so ZK, sindikat, kadrovska služba, OK, ZSMS.

Da bi se vse te naloge, ki smo si jih zadali uspešno in v celoti uresničili, pa vsekakor potrebujemo svoj prostor — mladinsko sobo.

Za uspešno delo potrebujemo 61.000 din, namenjenim 22. postavkom.

Sekretar OO ZSMS
Saturnus
Dragica Zupančič

Pred novim letom smo mladinci obiskali pionirje OŠ v Breginju in jih obdarili

MLADINKAM in MLADINCEM SATURNUSA

DRAGI PRIJATELJI!

Z ISKRICAMI V OČEH SMO ZAHORAKALI V NOVO LETO. NAŠE SVETLE IN NAŠMEJANE OČKE SO TUDI VAŠA SKRB IN POZORNOST DO NAS.

RADI BI VAM IZREKLI ISKRENO ZAHVALO, ZA VSE STISNIKI KOKO SLEHERNI MLADINKI, MLADINCU, VSEM DELAVCEM VAŠE DEL. ORGANIZACIJE.

MLADINCI, MLADINKE - POSNEMALI VAS BOMO, KO ODRASTE MO! PRIJATELJSTVO, KI VKLIJE V NESREČI, JE GLOBOKO, ISKRENO, VREDNO GA JE NEGOTOVITI!

VESELI SMO BILI VAŠIH UPRAIL, ZA KATERE SE SE ODPOVEDOVATI NEČEMU DRUGEMU, A ŠE BOLJ VESELI SMO NAŠIH SKEČANJ, STISKOV KOK.

NAJ VAM IŽELIMO MNOGO LEPIH, SONČNIH DNI, VELIKO DELOVNIH USPEHOV IN ZADOVOLJSTVA OB NJIH. V LETU 1978!

Vaši pionirji in pionirke iz

BREGINJSKEGA KOTLA
učiteljci (hajala) in teta

V Breginju, 5. 1. 1978

MLADI V ŠTEVILKAH

Od 5.500.000 mladih Jugoslovanov jih je v članstvu Zveze socialistične mladine 3.223.652 (od 14. do 27. leta starosti). Število članstva ZSMS (podatki iz maja 1977) po republikah in pokrajinah:

Bosna in Hercegovina	783.680
Črna gora	101.215
Hrvatska	685.232
Makedonija	230.000
Slovenija	315.000
Srbija (brez pokrajin)	604.688
Kosovo	250.735
Vojvodina	253.102

V mladinski organizaciji so najštevilnejši fantje in dekleta iz šolskih klopi — 1.200.000 članov. Delavcev je 925.000, kmetovalcev 540.000 ter okrog 240.000 študentov. Člani Zveze socialistične mladine Jugoslavije so organizirani v 35.000 osnovnih organizacij in blizu 20.000 aktivov. Največje število osnovnih organizacij — 15.000 je konstituiranih v TOZD. V članstvu Zveze komunistov Jugoslavije je danes 370.000 deklet in fantov do 27. leta starosti.

Zborovanje ferijalaca »Svetinja 77«

V prejšnji številki smo objavili diplomu naših mladincev »Svetinja 77«. Kasneje smo dobili besedilo. Takole se glasi:

U Svetinji, mjestu kraj Kragujevca je održano zborovanje ferijalaca pod nazivom »Svetinja 77«, povodom obljetnice osnivanja I. Svetinjskog partizanskog odreda. Ova akcija je imala za cilj okupljanje ferijalaca i omladine sa područja cijele Jugoslavije radi širenja i učvršćivanja bratstva i jedinstva među omladinom. Učešće su uzeli omladinci i omladinke iz 52 grada naše zemlje; SSOS iz fabrice »Saturnus« se takođe odzvao ovoj akciji, pa je na zborovanje u

Svetinji poslao svoja tri predstavnika.

30. 9. poslije podne smo stigli u Kragujevac odakle su nas odvezli u Svetinju.

Tamo smo dobili opremu i odmah raspoređeni po četama, svako od nas troje u drugu čet.

Ujutro 1. 10. u 8 sati je formiran odred koji je dobio ime »Milan Blagojević«. Predaju odredske zastave i smotru odreda je izvršio generalmajor Milivoj Stanković.

Odred je formiran ispred spomenik padlim borcima I. Svetinjskog partizanskog odreda, gdje smo im polaganjem vijenca i minutom šutnje odali poštu.

Čete su zatim krenule na izvršavanje zadataka, marševanje stazama partizanskog

odreda u mjesta: Stragori, Vločke, Čunić i Lužnice. Staze su bile duge prosječno od 9—11 km u jednom pravcu. Povratak u logor i izbor odreda određen za četrnaesati. Poslije podne su organizirana sportska takmičenja u bacanju bombe u dalj i u cilj, novlačenje konopca, spretnost na poligonu, skok u dalj. Na večer uz logarsku vatru je generalmajor Stanković evocirao uspomene na prve ratne dane I. Svetinjskog partizanskog odreda. Kasnije je nastupilo sa svojim programom KUD »Abramšević« iz Kragujevca.

2. 10. je pukovnik Stevan Aronđelović izvršio smotru odreda u čijem su prisustvu nama gostima učesnicima zborovanja dodijeljene spomen plakete. Tog dana smo posjetili Šumarice, gdje smo položili vijenac na spomenik žrtvama fašističkog terora od 21. 10. 1941 godine.

Posjetili smo i spomen muzej koji je otvoren prošle godine na dan obljetnice strijeljanja đaka i radnika Kragujevca.

I to je bil kraj zborovanja »Svetinja 77«.

Duškanka Gračanin

Poslovni sestanek na Bledu

V dneh od 6. do 9. 12. 1977 smo na Bledu organizirali poslovni sestanek s kupci svetlobne opreme. Na sestanku smo sprejeli in podpisali **sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju v proizvodnji, potrošnji in prometu s svetlobno opremo za motorna vozila**. Sporazum, ki predstavlja izhodišče za sklenitev samoupravnega sporazuma, so podpisala naslednja podjetja: Jeklotehna — Sisak, Auto-Hrvatska — Zagreb, Mototehna — Sisak, Agrovjvodina — Novi Sad, Automotor — Rijeka, Agrotehnika — Ljubljana, Trgoavto — Koper, Autoservis — Banja Luka, Metal — Banja Luka, Metaliacommerce — Zagreb, Agrooprema — Beograd, Automakedonija — Skopje, Fabrika autobusa 11. oktombri — Skopje, Jugoauto — Beograd, Poljoopskrba — Zagreb, Volan — Ljubljana, Slovenija avto — Ljubljana in Hepok OOUR Mehaničarica — Mostar.

Zbrane predstavnike štirinadesetih podjetij avtomobilске industrije in trgovine z rezervnimi deli je na sestanku pozdravil predstavnik DS TOZD Tovarne avtoopreme tov. Jančar, ki je s tem tudi otvoril ta delovni sestanek. Njegov pozdravni govor, ki ilustrira kvalitetne spremembe, ki so se izvršile v preteklih letih sodelovanja in so se s sprejetjem sporazuma še bolj utrdile in dokazale, vse to nazorno razgrne. Njegov pozdravni govor v celoti objavljamo.

Pripadla mi je prijetna dolžnost, da vas v imenu samoupravnih organov in vodstva temeljne organizacije avtoopreme in v imenu celotnega kolektiva SATURNUS, najtopleje pozdravim.

Minilo je znova leto dni od našega zadnjega skupnega sestanka in zbrali smo se, da skupaj pregledamo, kako smo izpolnjevali dogovorjene obveze v preteklem

letu in si začrtamo skupno pot v nadaljnjem planskem obdobju. Lahko rečem, da smo s svoje strani vlagali velike napore, da bi lahko pravočasno in kvalitetno izvrševali prevzete naloge. Največja naloga, ki je stala pred nami je bila vsekakor povečava obsega proizvodnje, da bi lahko sledili hitremu razvoju avtomobilске in traktorske industrije, da bi lahko oskrbeli tržišče z rezervnimi deli in da bi seveda realizirali izvoz določene količine avtomobilске svetlobne opreme. Kako potrebno je bilo vsa tri področja enakomerno, včasih žal časovno zamujeno in količinsko premajhno, oskrbovati, najbolje veste prav udeleženci današnjega sestanka. Kljub velikim težavam, ki so nas letos spremljale, težave z dobavami reprodukcijskega blaga iz inozemstva, premajhne dobave s strani naših kooperantov, pa tudi domače težave

zaradi nezadostnih kapacitet in vrste že močno iztrošene strojne opreme, ki je bila podvržena pogostim okvaram, mislimo, da smo dosegli v letu 1977 nov delovni uspeh. Najbrže ga dovolj nazorno prikaže podatek, da smo v tem letu izdelali za 18% več svetlobne opreme za motorna vozila kot leto poprej merjeno s količinskimi podatki. To je zahtevalo velike napore s strani celotnega delovnega kolektiva posebej, ker smo si postavili za geslo, da povečan količinski obseg nikakor ne sme pomeniti zmanjšano kvaliteto naših izdelkov. Mislim, da smo tudi v tem uspeli, saj prav metodi razvijanja kontrole kvalitete naših izdelkov posvečamo veliko pozornost. Seveda bi bilo enostransko, če ne bi priznali, da kljub našim naporom še nismo uspeli vseh svojih dolžnosti in prevzetih obveznosti v celoti izpolniti. Prevečkrat se še dogaja, da predvsem motorni industriji ne uspemo v pravem času izvršiti dobav. Tako bo naša posebna skrb veljala prav vprašanju terminsko bolj točnemu izvajanju sprejetih obvez. Osnova temu pa bo seveda lahko samo znova visoko povečan obseg proizvodnje, ki ostaja glavna naloga našega kolektiva.

To svojo glavno nalogo pa bomo z uspehom lahko izpolnili le ob sodelovanju z vami, našimi dolgoletnimi poslovnimi sodelavci. Na podlagi dobrih izkušenj v naših dosedanjih povezavah smo pripravili predlog Sporazuma o dolgoročni poslovni sodelavi v proizvodnji, potrošnji in prometu svetlobne opreme za motorna vozila. Ne želim govoriti o vsebini sporazuma, tega bodo v podrobnosti obrazložili strokovni sodelavci, želim na tem mestu poudariti samo tisto, kar nas je vodilo pri njegovem snovanju. Smatramo, da je oblika vsakoletnega sklepanja kupoprodajnih pogodb oblika, ki več ne ustreza niti dosedanjemu stanju naših odnosov s poslovnimi partnerji niti ne ustreza intencijam zakona o združenem delu. Že dosednji razvoj nas je vse bolj usmerjal na trajnejšo medsebojno povezavo in narekoval, da v njej najdemo mesto za svoboden razvoj medsebojnih odnosov na dohodkovni povezanosti in združevanju dela in sredstev. Samo v takšnih novih odnosih lahko najdemo prostora za hiter in skladen razvoj posameznih

(Nadaljevanje na 6. strani)

**GLAS
SATURNUSA
20 LET**

Nadaljevanje s 5. strani)

delovnih organizacij. Predložen predlog sporazuma seveda predstavlja šele prvi korak v tej smeri, posebej v smeri dohodkovnih povezav. Vendar brez prvega koraka tudi drugega ni kos napraviti. Kot proizvajalci polagamo veliko pozornost vprašanju planiranja našega nadaljnjega razvoja, ki mora biti usklajen s potrebami za novimi proizvodi in potrebami tržišča.

Prav v tem je dosedanji razvoj kazal na največje zastajanje. Širše uvedeno planiranje pa prav od vsake delovne organizacije zahteva,

Prav tako je bilo v času sestanka sklenjenih pogodb za dobave svetlobne opreme Saturnusa v letu 1978, na osnovi tega sporazuma, v skupni vrednosti za 27 starih milijard dinarjev.

Roman Kokalj

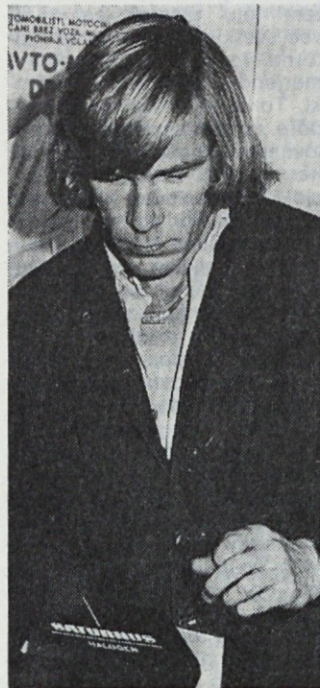
da svoje razvojne načrte uskladi z vsemi, s katerimi poslovno sodeluje. Osnutek sporazuma zato tem vprašanjem posveča posebno pozornost.

Naj končam svojo uvodno besedo z željo, da bi bil današnji naš sestanek ploden, da bi v predloženem osnutku Sporazuma o dolgoročnem poslovnem sodelovanju v proizvodnji, potrošnji in prometu svetlobne opreme za motorna vozila, videli iskreno željo kolektiva SATURNUSA za nove, poglobljene medsebojne odnose v korist vseh delovnih kolektivov, ki jih zastopate.

POMEMBNA NOVICI

Svetovni prvak »Formule 1« James Hunt ima na svojem zasebnem avtomobilu Vauxhall, montirane naše meglenke.

To fotografijo smo razdelili udeležencem sestanka z našimi kupci na Bledu in marsikdo, ki je ob tem bil prizadet, se je vpraševal: Katero meglenke imam montirane na svojem ...

Prispevek iz AO

Urejevalec okolja

Za red in čistočo v AO skrbijo pridne roke pri nas zelo znanega Ignaca Urajnarja.

Ker sem prepričan, da so to zares ene od pridnejših rok, sem se odločil, da napišem o njem in njegovem delu nekaj vrstic za naš GLAS, kar je z premislekom tudi sprejel. Pogovor med nama je stekel, zanimalo me je, kaj vse obsega njegovo delo, koliko časa je v Saturnusu, kje izkoristi dopust, ali ima kakšen konjiček, kako je zadovoljen z delom in ali je družbeno aktiven.

Odgovor je takle: »Nerad govorim o sebi in delu, rad imam pa resnico. V Saturnusu sem 16 let in sem v tem času razumljivo pustil svoja najboljša leta in zdravje. Moje delo v Saturnusu pa je, da pospravljam in stiskam ves dober odpadni papir, po-

metam in pospravljam vso asfaltno površino, planiram zemljo in urejam zelenico; kosim, sušim in pospravljam vso travo, pospravljam odpadni papir in smeti, katere transporterji pripeljejo v zabojih. Pri tem delu bi nujno moral imeti vsaj ročnega vilničarja. S travo imam delo tudi v popoldanskem času, ker nimam nobenega nadomestila, kljub temu da je to tudi moja korist — samo je večja za tovarno, saj jim ni treba plačevati nič. Sam skrbim, da smeti pravočasno odpeljejo. Ko se vrnem z dopusta, me ponavadi čaka vse neurejeno, saj me medtem ponavadi nihče ne zamenja.

Zimsko delo je skoraj isto kot letno. Razlika je v tem, da metla zamenja lopato za sneg.

Dopust izkoriščam že več let doma, ker je veliko poljskega dela, pa še hišo gradim.

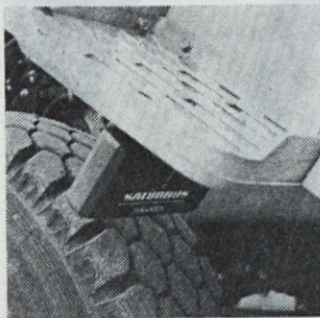
Konjiček je v hlevu, da mi živina dobro in lepo napreduje. Družbeno nisem aktiven, razen kar časopis prelistam oziroma se v tovarni udeležim sestankov.

Torej: opis dela urejevalca nabava (združenje avtopreje zares samo za pridne roke. Sam pa še prosi, da bi se mu dala vsa zaščitna sredstva in ne samo eno delovno obleko in gumijaste škornje na leto, kar je zagotovo premalo za tako težko delo.

Franc Rešetar

Z NASLOVNE STRANI

Kamaz v Ljubljani

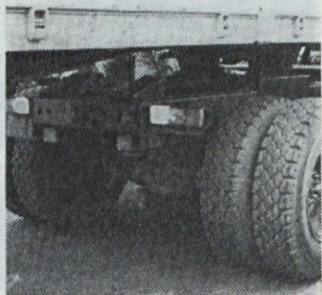
Poslovno združenje Avtovoznikov je dne 27. 10. 1977 organiziralo, skupaj z izvoznim in uvoznim podjetjem Progres iz Beograda, tiskovno konferenco z demonstracijskim ogledom kamiona KAMAZ v Ljubljani, pri katerem v proizvodnji sodeluje tudi SATURNUS z dobavami halogenskih meglenk in zadnjih združenih svetilk. To je bil prvi prikaz tega težkega kamiona v Ljubljani, pri katerem jugoslovanska podjetja sodelujejo z dobavami delov v vrednosti ene polovice celotne vrednosti uvoženega kamiona. (Saturnus — svetlobna oprema, Rudi Čajavec — el. motorji, Pobjeda — filtri, Prva Petoletka — hidravlični sklopi in Rudniki Zletovo — akumulator).

Naša transportna podjetja

se predvsem zanimajo za nadgradnjo in predelavo kot so polprikolice posebnih izvedb in mešalci betona. Tako bodo pri realizaciji tega projekta sodelovala tudi podjetja kot so Itas Kočevje, Vozila Gorica in Goša Smederevska Palanka.

Kamion prodaja podjetje Progres po izredno ugodni ceni 700.000 din na triletni kredit in je takoj po demonstraciji prodalo ta kamion transportnemu podjetju Gorjanci iz Novega mesta. Do konca leta jih bodo v Jugoslavijo uvozili še 100, drugo leto pa že 200 kamionov. Tako je pričakovati, da ta kamion tudi kmalu srečamo na naših cestah in morda tudi prav kmalu na našem dvorišču.

Roman Kokalj

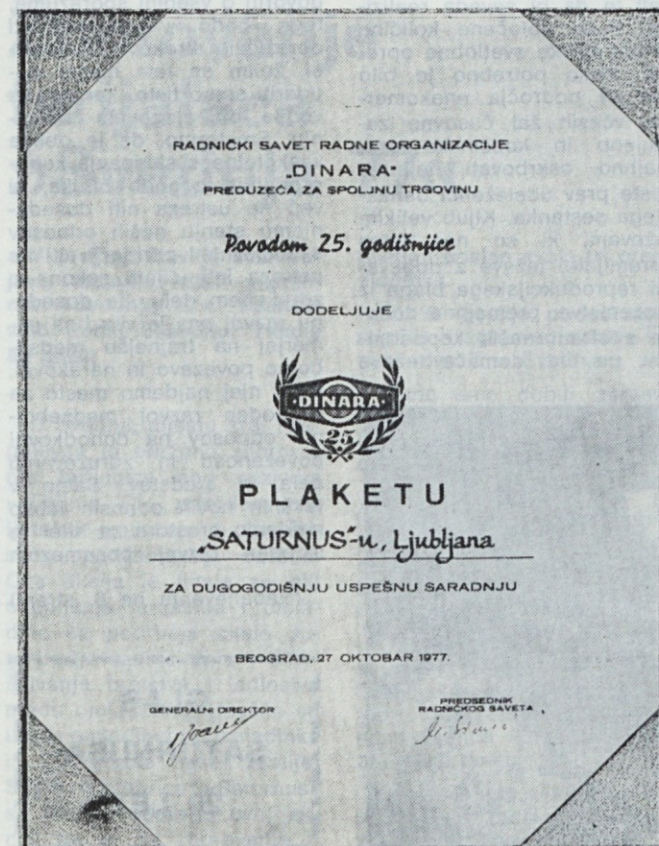

MISLI

Dobri ljudje nikoli ne govorijo resnice.

★

Bolj reven, kot tisti, ki ima malo, je tisti, ki si veliko želi.

MISLI

Resnica je žilava, lahko jo ves ljubi dan brcaš kot nogometno žogo, vendar bo zvečer še zmeraj okrogla in polna.

Kadar mora ženska izbirati med srečo in bogastvom, se odloči za oboje.

Ni bogat tisti, ki ima zlato, ampak tisti, ki je z malim zadovoljen.

Okrevanci – aktivni odmor

V delovni organizaciji Saturnus vsako leto pošljemo okrog 60 delavcev na okrevanje oziroma 10-dnevni dodatno plačani dopust. Po lastni presoji ali po zdravniškem nasvetu si lahko izberejo kraj, kjer menijo, da se bodo najbolje počutili in odpočili.

Izbirajo lahko med dvema znanima letoviščema, kjer imamo svoje počitniške domove. To sta zimsko rekreativni center Kranjska gora in Veli Lošinj, ki je znan zaradi odličnih klimatskih razmer, ki ugodno vplivajo na boleznih dihalnega sistema in kožne bolezni.

Okrevanci so imeli možnost, da so šli na ta dopust s celo družino, naj bo to v času predsezona ali sezone.

Pri predlaganju delavcev, ki so resnično potrebni takega dopusta, upoštevamo kriterije, kot so:

1. Socialno stanje.
2. Zdravstveno stanje — profesionalna obolenja.
3. Zdravju škodljivi delovni pogoji na mestu — ekološki pogoji (prah, preprih, svetloba, vibracije, hrup, temperaturne spremembe), fizično delo (lažja ali težja statična oziroma dinamična obremenitev).
4. Leta delovne dobe v delovni organizaciji (najmanj 3 leta).

Vedno več razmišljamo o tej obliki okrevanja in kako bi jo popestrili. Dokazano je, da se ljudje ob pasivnem, neaktivnem počitku popolnoma ne spočijejo. Subjektivni občutek, da smo spočiti, gre v večji meri na račun sprememb okolja in neaktivnosti mišic, ki so pri delu maksimalno obremenjene, v času dopusta pa povsem razbremenjene. Slaba stran dopusta je v tem, ker so ljudje prepričani, da morajo samo počivati, ker so pač okrevanci. Nekateri okrevanci dobijo zaradi spremembe klime (morska ali gorska klima) boljši apetit. Zato zaradi minimalnega gibanja kaj hitro pridobijo kakšen kilogram odvečne teže. Vsekakor so na to ponosni in se ob vrnitvi v staro okolje pohvalijo, kako jim je ta dopust koristil, saj so se celo »popravili«. Tudi okolica to spremembo žal sprejme kot posledico dobrega okrevanja. Pri tem pa ne pomislijo, da je vsak kilogram pridobljene teže obremenitev organizma.

Ljudje smo prepričani, da je normalno, če po 30. letu pridobimo kakšen kilogram. Vendar temu ni tako! Z vsakim kilogramom povečamo obremenitev srca, ožilja, dihal in prebavil. Dodatno so obremenjene tudi mišice in sklepi, ki morajo nositi večje breme.

Kar predstavljamo si dva človeka enake starosti, in z enako telesno višino. Eden ima telesno težo 75 kg, drugi

100 kg; in se odpravita na izlet v hribe. Vsekakor je tak izlet veliko večja obremenitev za tistega z večjo telesno težo, saj bo nosil kar 25 kg več kot prvi.

Za lažjo predstavo doma vzemite nahrbtnik in ga napolnite s stvarmi tako, da bo tehtal 25 kg. Tak nahrbtnik v prvem trenutku, ko si ga nadenete na rame, še ni pretežak, če bi ga pa nosili 3 do 4 ure ali več, bi občutili njegovo težo. Zamislite si, da tako obremenitev predstavlja tistih 25 kg odvečne teže. Večja obremenitev teže tega človeka ni samo na izletih, ampak se odraža tudi v življenju pri vsakdanjih opravilih.

Zato je primerno, kar sem že omenila v enem izmed člankov, da človek vsak dan zaužije le toliko hrane, kolikor jo potrebuje za delo. Pri uživanju večjih količin hrane ostane vsak dan kakšnih 300 kalorij ali pa še več neizkoriščenih, kar gre na račun debelosti. Za odpravljanje odvečnih kilogramov, ki se leta in leta nabirajo, ni primerna hitra shujševalna kura. Organizem moramo počasi prilagajati na spremembe, zato si raje vsak dan odrgajmo kakšen grizljaj, in sicer tako, da pri obrokih hrane vedno pustimo malenkost na krožniku (žličo krompirja, makaronov, kruh, maščobo, ki jo gospodinje rade pomažejo, kajti vse to so tiste odvečne kalorije). Ob dieti je zelo primerna in tudi koristna športno-rekreacijska aktivnost. Ne le, da pomaga izrabljati odvečne kalorije, ampak je predvsem koristna, ker krepi organizem, mišice in sklepe, zraven pa še pomaga, da koža po shujšanju ne postane mlahava, kar kazni estetski videz zlasti poleti, ko razmišljamo, kakšne kopalke ali obleke bi oblekli, da bi zakrili odvečni kilogram teže. Zaradi ugodnih vplivov aktivnosti na organizem so mnogi strokovnjaki telesne kulture, športa in rekreacije tako v svetu kot pri nas delali raziskave na področju aktivnega odmora v času okrevanja.

Pri raziskavi sta sodelovali dve skupini ljudi. Skupini sta si bili enakovredni po številu, starosti, spolu, poklicu, telesnih sposobnostih in obolenjih. Razdeljeni sta bili v kontrolno in eksperimentalno skupino. Kontrolna skupina je preživela dopust nekako tako kot naši okrevanci, le da so imeli možnost svobodnega ukvarjanja s kakršnokoli aktivnostjo po izbiri.

Eksperimentalna skupina je preživljala dopust, kot so ga programirali strokovnjaki, in sicer glede na telesne sposobnosti udeležencev, so določili aktivnosti za vsak dan posebej. Po preteku 10-dnevnega programa so zadnji dan opravili meritve enako kot

Boj proti alkoholizmu

Zakaj žena dolga leta prenaša alkoholičnega moža

Alkoholiki se odločajo za zdravljenje šele po petih, dvajsetih in še več letih alkoholičnega staža. V povprečju so nad deset let poročeni, to pomeni, da žena rabi deset let, da se osvesti do tiste stopnje, ko se končno odloči: ločitev ali zdravljenje moža. V teh desetih letih mora ob alkoholičnem možu marsikaj pretrpeti. Zapiti mož neredko ravna s svojo ženo kot s sužnjo, pa tudi otroci morajo prestajati največja ponižanja.

Kaj je tisto, kar prisiljuje ženo, da toliko časa vztraja ob svojem možu alkoholiku. Takele bi lahko razvrstili te okoliščine:

— eno od pglavitnih mnenj, ki je vsidrano v zavesti in podzavesti našega človeka je prepovor: »pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne.« Zaradi tega se žene nekako vdajo v usodo, brezupno trpijo, pa tudi same se spremenijo;

— alkoholikov je pri nas toliko, da na različne načine uspešno pritisnejo na ženo, ki se je odločila, da se razveže od svojega alkoholičnega moža. O njej govorijo, da je brezsrčna in nesramna; nič čudnega, da si je omislila razvezo in sedaj zapušča moža, ko se je revež zgalal; ubogi otroci, katerim namerava vzeti očeta itd.

V navedenih primerih se posebno prizadeva možovo sorodstvo, ki čuti, da ga bo dobilo na grbo, če ga bo žena res zapustila.

— eden od razlogov je tudi ekonomsko stanje — stanovanjska stiska onemogoča večini žena alkoholikov, da bi ukrepala tako, da bi moža z razvezanim postopkom prisilila na zdravljenje.

— eden od razlogov je tudi nevednost o bistvu alkoholne bolezni, možnosti zdravljenja in načinih kako

alkoholika spraviti v tako brezizhoden položaj, da se bo moral odločiti za zdravljenje.

Kaj se dogaja z alkoholikovo družino

Družina alkoholiku ne zupa več, vedno manj zasluži in čedalje več zapravlja, svoje delovne in družinske obveznosti zanemarja. Ženi ne more biti več v oporo in otrokom ne več za vzgled. Žena prepreči razsulo družine tako, da vzame vajeti v svoje roke. Oče, ki je nekoč dajal družini občutek varnosti, postane privesek družine, nekakšen nebodigratreba.

Kot sovražnika doživlja vsakogar, ki ga ogroža pri zadovoljevanju njegove odvisnosti od alkoholika. Prekomerno popivanje ga privede do tega, da mora piti na skrivaj, da bi pred okolico prikriji svojo odvisnost. Občutek nemoči in suženjstva je tako boleč, da ne more priznati sebi, kaj šele drugim, da je alkoholik.

Družina postopoma propada, težave v službi se stopnjujejo. Doma so očitki o zapravljanju in egoizmu, prepiranje, razbijanje, idr. V službi mu čedalje bolj jasno dajejo na znanje, da drsi počasi navzdol. Vse prigovore

zanika, za vse ima pripravljen razlog s katerim ženo, sodelavce in okolice prepriča, da lahko sam neha piti, če le hoče.

Ko se mu predočijo očitne posledice alkoholizma, se ne bo mogel več braniti. Takrat bo opisoval razne okoliščine toliko časa, dokler se mu ne bo zdela zgodba logična. Eni navajajo, da ne morejo delati tako težkega dela brez alkohola; da delajo v takšnem prahu, da si morajo poplakniti grlo, itd. Krivca za popivanje alkoholik vedno išče v drugih osebah, nikoli niso oni sami krivi. Eni trdijo, da imajo težave doma, z ženo, otroki, ki ne ubogajo, drugi spet prenesejo vso krivdo na nadrejenega v službi, ki mu dela krivico in na sodelavce, ki mu nagajajo.

Ti obrambni mehanizmi, katerih se zelo večše poslužujejo alkoholiki, so večinoma tako prepričljivi, da jim verjamejo žena in sodelavci.

Ko žena vidi, da so moževi izgovori izmišljeni in mu grozi z ločitvijo, alkoholik pa poskuša s pritiskom in grožnjami spremeniti njeno odločitev. Na ta način mu uspe še za nekaj časa odvrniti ženo od tega.

Po vsem tem lahko povzamemo pglavitno ugotovitev, da žena prenaša alkoholičnega moža zato, ker se še ni povsem režila iz spon tisočletne neenakopravnosti in suženjskega položaja. Šele svobodna, osveščena, ponosna in samozavestna žena ne bo prenašala alkoholičnega moža in mu slepo verjela.

Socialna delavka
Marja Sedlaček

prvi dan. Nato so primerjali rezultate meritev prvega dne in rezultate meritev zadnjega dne. Po analizi rezultatov so ugotovili pri kontrolni skupini rahlo izboljšanje telesnih sposobnosti, medtem ko so se rezultati eksperimentalne znatno izboljšali. Nivo funkcionalnih sposobnosti (delovanje organov) in telesnih sposobnosti se je torej pri eksperimentalni skupini dvignil bolj kot pri kontrolni skupini.

Tako lahko rečemo, glede na podatke raznih raziskav, da je programiran aktivni odmor bolj primeren in koristen kot pasivni odmor, saj se s tako obliko sposobnosti za normalno delo hitreje vračajo.

Na seminarju v Poreču sem opazila v hotelu ljudi v tre-

nerkah z napisom Aktivni odmor, pod tem pa ime delovne organizacije. Naftapljin — Zagreb, Varteks — Varaždin, Ina — Rijeka in Iskra — Nova Gorica so že delovne organizacije, ki pošiljajo svoje delavce in delavke na okrevanje v športno rekreacijske centre. V Poreču in tudi drugod v Sloveniji in drugih republikah so taki centri, kjer imajo zdravstveni kader in rektorije prav v te namene.

Tudi v naši delovni organizaciji se zavedamo koristnosti aktivnega odmora za zdravje zaposlenih, zato že razmišljamo o taki obliki okrevanja. Naši okrevanci bodo hodili na okrevanje še vedno v Kranjsko goro ali Veli Lošinj, če bomo imeli pogoje za izvedbo in vodenje raznih aktivnosti.

Menim, da se bodo okrevanci pri taki obliki odmora dobro spočili in s samo udeležbo na odmoru prepričali o pozitivnih lastnostih aktivnega odmora. Upam, da si bodo pri tem privzgojili navado vsakdanje uporabe športno rekreacijskih aktivnosti v prostem času (tenis, mali nogomet, odbojka, košarka, kegljanje, balinanje, jahanje, hoja, tek, kolesarjenje, rokomet, namizni tenis, pikado, plavanje in podobno).

Vsem zaposlenim svetujem, da začno čim prej razmišljati o uporabi aktivnosti med delovnim časom, v dnevnem počitku, tedenskem oddihu in letnem dopustu ter tako prispevati k boljšemu počutju predvsem pa zdravju svojega organizma.

E. Š.

SLIKOVNA KRIŽANKA

	NEMČIJA	DOLINA POD OJSTRICO	STEKLE- NIČKA ZA DIŠAVE	RIJEKA	VZPET. PRI BEOGRADU	GRŠKA BOGINJA Z MAGE	CELJE	MUZA LJUBEZ. PESNIŠT.	FOSFOR	VODNA ŽIVAL	BG. FILM. IGRALKA (RAS)	ŠEŠKO IVAN	BREZ- KONČNA VERIGA	SLOVEN. PRIPONED. (MURNIK)	ŠPANJIA	POTUJO- ČI PASTIR	
	ANGLEŠKI FILMSKI IGRALEC (LAURENCE)								MESTOV ŠPANJI PREPOROD						KISIK TROPŠKA PALMA		
	BARIJ			AKADEM. KLUB ČEŠKI KRALJ			NOETOVA BARKA					SREDNJEV. MESTO NA NIZOZEMSK. ELEMENT					
	MESTO V DRŽAVI MADHJA PRADEŠ						TELUR JAPONSKA IGRA			DELO IN ZASLUŽEK ENEGA DNEVA	MESTO NA PORTUGAL.						
	ZNAK S KATERIM ZAPISUJEHO GLASB. DELO					KABINA ŽIČNICE KONCI POLOTOKOV					OSMIJ				EDWINA ZDRAVILNA RASTLINA		
	BIVŠI JAPONSKI TELOVADEK					GRŠKA CRKA OCVIRK VASJA		BIVANJE (LATIN.)				KARAM- BOL					OVČJE ALI KOZJE USNJE
KARAT (OKRAJ.)	DARILO	AMER. PLESALKA (DUNCAN)	SVOD NAD NAMI	DRŽAVNA BLAGAJNA	VZHOD (OKRAJ.)	STIČIŠČE DVEH KRAKOV MESTO V NDR		GRŠKA CRKA PODZEMNI HODNIK			LITERARNA ZVRST VINOROD. RASTLINA						
VIDEM					GLASBENI INSTRU- MENT				INDONEZ. TISK. AGEN. BOGATSTVO GOZDOV							AVSTRIJA ČLOVEK, KI BAZIS. OBN. MED ŽIV. BIT.	
SVETILO ZA OJCEVANJE SVETLOBNIG. SEVANJA					SKANDIN. DROBIZ		VOZNIK ČOLNA PRIRODA					VZKLIK	STADION V BUDIM- PEŠTI PEC				
TELESNI STRAŽNIKI VLADARJEV						SP. ŽEN. IME IND. RAST. ZA IZDELAVO CIGARET				TEŽKO STRELNO OROŽJE POLMER				KARLOVAC SANITETNI MATERIAL			
URAN	SLOV. SLIKAR (KLEMENČE) ZDRAVILNA VEŠČINA				ST. EGIP. BOŽANSTVO ORJENT. OKRASEK			GLAVNO MESTO BIH									IZOBČENJE PREKLETA STVO
GOSTIN. LOKAL V LJUBLJANI			SREDOZEM. RASTLINA Z MEŠNATIMI LISTI	HRVATSKI PESNIK (VLADIMIR)				V NORSKI MITOLOGIJI GOSPODARICA MORJA						RIJLO RIM. KONJENICE SAMOGLASNI			
NEKDANJA JAPONSKA PRESTOLNICA				BIVŠI ŠPANI REPREZEN. GOLMAN ALUMINIJ													
PREVOD SVETEGA PISMA				SREDOZEM. RASTLINA UVOZ										TURŠKI VELIKAŠ			
ZAPO- REDNI ČRKI	JADRANSKI OTOK BG. FILM. IGRALKA (STUPICA)					MONGOL. VLADARSKI NASLOV DIRKALEC									RUMENO RJAVA BARVA	TONA LIJAK	
UJEMANJE DVEH ALI VEČ VERZOV				STRD MESTO V SEVERNI ITALIJI			LJUDSKI ODBOR	PALIČICA ZA ČIŠČE- NJE PLUGA	NAZOR, NAZI- RANJE							VZKLIK PRI BIKO- BORBAH	
GORSKI REŠEVAL. ČOLN			GRŠKA CRKA Y													AM. FILM. IGRALKA (NOVAK)	
ZDRUŽENA ARABSKA REPUBLIKA			MOKROST ZGORNJI DEL STOPALA													ŠVED. FILM. IGR. (MULIN)	MESTO V BAČKI
DUŠIK	VETRI JOPIC ZGORNJI DEL TELESA					42. IN 22. ČRKA ABEC. SVETLO- RAV PASEK		SREBRO		ŽVEPLO TOV. POH. V KAMNIKU	S I J 18. ČRKA ABECEDA				ČRNO RJAV SIRUP	IVAN KOVAČIČ	
IRIDIJ		ZEN. PEVS. GLAS A.P. V LR KITAJSKI			NAPAD, NASKOK 16. ČRKA				KEM. SNOV, KI JE ZDRA- VJU ŠKODLJ. ESTONCI					MILANO DAN. KNJIŽ. (JENS PETER)			
DOMAČE ŽENSKO IME				DED OCANEC			GOETHE JEVA MATI	ZIDOVSKA MESTNA ČETRT IGRALNA KARTA				ŽUŽELKA, KI PLETE PAČEVINO					
JH PRIPOVED O NADNA- RANIH SILAH TEŽKO DELO				DELAVSKI SVET	EGIP. BOG AMON ČRN KONJ			ZAČIMBA LATINSKI VEZNIK				IME TRESH PERGAMONSKIH KRALJEV EGIP. BOG MESECA					KLADA ZA SEKA- NJE DRV
JADRAN- SKI OTOK			TAT- VINA	GLAS SATURNUSA '98-98													
AMPER	ERBIJ MESTO NA KITAJSKEM			JUŽNOAM. DOMAČA ŽIVAL	PLAHA GOZDNA ŽIVAL GARDNER			TITAN MEDENO PECIVO		NATANČNOST PRVI RIMSKI ZALOŽNIK							
MESTO V MAKE- DONIJI					ARABSKI ZREBEC TALISOV PROIZVOD		RIMSKA 50	ITALIJAN. RADIO- TELEVIZIJ	STARJI SLOVANI					POVELNIK BANOVINE TROPŠKA PAPIGA			
OPUS (OKRAJ.)		IT. PEVKA POPEVK. (RITA) NATRIJ					KRILATI DEČKI, SPR. BOGA ERISA	ITALIJA				SPREHOD SKOŽI..... AR				1. ČRKA ANNO DOMINI	
UJEVIČ			SLIVI SO- RODNO DREVO POND						MLADA KRAVICA DUŠIK				NOG. KLUB IZ MADRIDA				
ČRNO- MORSKO LETOVI- ŠČE					NOGOMETNI STROKOVNAR DR..... OBRADNOVIČ		ŽENSKO IME						VRSTA MEDVE DA IZ BURME				

